

سؤال‌های آزمون نهایی در نخستین روز برگزاری و در فرصتی کوتاه بعد از آغاز آزمون لورفت

نشت ۱۷ دقیقه‌ای

شرق: در اولین روزهای برگزاری امتحانات نهایی کشور و تنها ۱۷ دقیقه بعد از شروع آزمون، بخش زیادی از سؤال‌ها لورفت و به‌سرعت در فضای مجازی منتشر شد. این موضوعی است که از چند ماه پیش درباره آن هشدار داده شده بود و نگرانی‌های زیادی هم وجود داشت…

صفحه ۱۰

سرمقاله

لایحه هفتم

برنامه توسعه یا فرمانه دولتی

حجت میرزایی

نزدیک به دو سال پس از آغاز به کار دولت سیزدهم بالاخره «لایحه برنامه هفتم توسعه» رونمایی شد. اگر فرایند بررسی و تصویب این لایحه تا شهریورماه هم به انجام برسد، تقریباً دو سال اول مدیریت این دولت با تمدید برنامه ششم سپری شده است. در این دو سال دو لایحه بودجه سالانه پس از دو بار تمدید برنامه ششم به مجلس ارائه شد.یک جراحی اقتصادی پردرد انجام گرفت، چندین سند ناکام و ناتمام برای نقشه راه آینده کشور در دولت و مجلس نوشته شد و طرح‌ها و لوایح مهمی مانند مالیات بر عایدی سرمایه تصویب و ابلاغ شد. لایحه بسیار دیدنگام برنامه هفتم توسعه به همان اندازه که دولت در ارائه آن تأخیر داشته، در تدوین و بسته‌بندی آن تعجیل و پنهان‌کاری به کار بسته است. درباره محتوا و مضامین و اهداف و سیاست‌های برنامه هفتم توسعه در روزهای آینده خواهیم نوشت و بی‌گمان کارشناسان زیادی درباره آن سخن خواهند گفت؛ اما در این نوشتار درباره اصل این لایحه، زمینه و فرایند شکل‌گیری و آینده احتمالی آن ملاحظات و نکاتی قابل طرح است:

۱- اصل پذیرش مفهوم «توسعه» در نام‌گذاری برنامه هفتم تأمل‌برانگیز و گامی رو به پیش است. توسعه دربرگیرنده اهدافی سنجش‌پذیر، معطوف به بهبود زندگی روزمره مردم، روش و صریح و ملموس و قابل یادگیری برای همه شهروندان و کارگزاران نظام اجرایی در هر سطحی از سازمان دیوان‌سالاری و هر نقطه‌ای از سرزمین است. توسعه مفهوم مورد ففاق جهانیان در هشت دهه پس از جنگ دوم و هدف مورد توافق همه سیاست‌ها و برنامه‌های کشورها و ملت‌ها و همکاری‌های جهانی است؛ اما رئیسی بارها گریز از نام و نشان توسعه را به‌صراحت نشان داده و حتی دوز روز پیش از رونمایی لایحه برنامه هفتم در نشست بازخوانی و ارزیابی عملکرد «طرح توسعه سواحل مکران» که نام و محتوا و مضمون مصوب و رسمی دارد، عنوان نشست خود را «نشست با فعالان اقتصادی پیشرفت و آبادانی مکران» گذاشت.

۲- برنامه هفتم توسعه را باید غیرمشارکتی‌ترین تجربه در دوران ۸۰ساله برنامه‌ریزی توسعه در ایران دانست. لایحه‌ای که دو روز پیش رونمایی شد، نسخه بازآرایی شده با تغییرات محدود از پیش‌نویسی است که در پستی سندیوسان مورد وثوق و بی‌کمترین مشارکتی بلکه آگاهی و خبری از سبوی نهادهای مدنی و دانشگاه‌ها و اندیشمندان و حتی مجلس و نهادهای همسو با دولت در حاکمیت یک‌دست نوشته شد و در ابتدای سال جاری از سوی رئیس سابق سازمان برنامه و بودجه با قید محرمانه -غیرقابل استناد- غیرقابل انتشار به دولت تقدیم شد؛ اما در این دولت صرف‌نظر از محتوای این لایحه با همه اهداف تعهدآوری مانند دستیابی به رشد اقتصادی هشت‌درصدی و کاهش ضریب جینی تا ۰.۳۲ و اصلاحات پارامتریک در صندوق‌های بازنشستگی و ساختار بودجه و… را بدون هیچ مداخله و مشارکت غیرخودی، دولت پذیرفته و مبنا و معیار ضوابط عملکرد آن قرار خواهد گرفت را باید یک گام بزرگ در پاسخ‌گویی دولت دانست.

۳- درست ۲۰ سال پیش در همین روزهایی که این لایحه در سکوت و بی‌خبری رونمایی شد، همایش بزرگ و فراگیر «چالش‌ها و چشم‌انداز اقتصاد ایران» با هنرمندی دکتر حسین‌عظیمی و با مشارکت علمی فعال و همدلانه ده‌ها دانشکده و مرکز آموزشی و پژوهشی و نهاد مدنی کشور در رشته‌ها و زمینه‌های مختلف و حضور و هم‌اندیشی صدها اندیشمند طراز اول کشور به مدت پنج روز برگزار شد تا به‌عنوان مشارکتی‌ترین رویداد تاریخ برنامه‌ریزی توسعه کشور چشم‌انداز بلندمدت و برنامه میان‌مدت کشور را به گفت‌وگو بگذارد. همان برنامه‌ای که از طرف دولت نهم رسماً کنار گذاشته شد و چشم‌انداز ۲۰ساله‌ای که از آن جز حسرت و اندوه چیزی باقی نماند.

۴- رئیس سازمان برنامه و بودجه برنامه هفتم را برنامه‌ای «مسئله‌محور» نامیده‌است. نگاهی به نوشتار حکم‌محور با مضامینی که تکالیفی دستوری برای دیوان‌سالاری دولتی، بخش عمومی غیردولتی و همه شهروندان در بر دارد و ساختاری بسیار تفصیلی با هفت بخش، ۲۲ فصل و ۳۰۲ ماده و ده‌ها تبصره در این لایحه نشان می‌دهد نویسندگان لایحه درکی حتی ابتدایی از «برنامه مسئله‌محور» نداشته‌اند. مهم‌تر از آن اگر مجلس خلاق رویه مالوف و دور از فضای تنش‌آلود کنونی همه متن لایحه را در یک‌بم‌وکاست تصویب کند، روشن نیست دولتی که با کمترین پشتوانه رای عمومی در چهار دهه گذشته قدرت را در دست گرفته، در فضای بی‌اعتمادی انباشته میان اجتماع، اقتصاد و سیاست، چگونه خواهد توانست تنها با سندی انتزاعی و دستوری مسائلی پیچیده و مزمن مانند بهره‌وری پایین، بحران در صندوق‌های بازنشستگی، نرخ پایین سرمایه‌گذاری و انباشت، نرخ بی‌سابقه و گاهنده رشد جمعیت و… را حل کند.

۵- هنوز روشن نیست مجلس یازدهم در سال آخر فعالیت و درحالی‌که تقابلی مجلس و دولت همسو به طور غیرمتعارفی افزایش یافته و نمایندگان با شتاب تمام خود را برای انتخابات دوره دوازدهم آماده می‌کنند و لابد باید دستاوردی سیاستی و جای پای روشن در برنامه برای حل مشکلات امروز کشور ارائه دهند، با لایحه برنامه چه خواهند کرد؟ آیا متنی دیگر و متفاوت با لایحه پیشنهادهی دولت را تصویب می‌کنند یا با بی‌حوصلگی و بی‌اعتنایی و تعجل از کنار همین متن خواهند گذشت؟

به هر روی با تعجیلی که دولت برای تقدیم فوری لایحه به مجلس در هفته جاری دارد، ظاهراً این رویه غیرمشارکتی تا انتها پیش خواهد رفت و دولت اصرار دارد برند غیرمشارکتی‌ترین دولت نیم‌قرن اخیر را با سایر برنده‌ای خود حفظ کند.

روزنامه شرق

دوشنبه ۱ خرداد ۱۴۰۲ • ۳ ذی‌القعدة ۱۴۴۴ • ۲۲ می ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۵۹ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: باشگاه عذرخواهی کرد؛ عکسی که در شأن پرسپولیس نبود، کن شیفتگان، «شرق» بررسی می‌کند؛ چالش بدل برای برجام و یادداشت‌هایی از بابک زمانی، عبدالرضا ناصرمقدسی، لطفعلی بخشی

مرکز آمار نرخ تورم نقطه‌ای فروردین امسال را ۵۵ درصد و تورم نقطه‌ای غذا را در آستانه ۸۰ درصد اعلام کرد

بوق ممتد تورم

چرا آمارهای موجود از شاخص ضریب جینی قابل اعتماد نیست

سقوط شهر سوخته

گروه واگنر از کنترل کامل روسیه بر باخموت خبر می‌دهند

گزارش تیتربک را در صفحه ۴ بخوانید

یک روز پس از ادعای گروه واگنر مبنی بر در اختیار گرفتن کنترل کامل شهر باخموت، ولادیمیر زلنسکی، رئیس جمهوری اوکراین، سقوط باخموت و افتادن کامل این شهر به دست روس‌ها را انکار کرد و پاسخی مهم داد. زلنسکی در مقابل پرسش خبرنگاران درباره اینکه آیا نیروهای اوکراینی همچنان در این شهر سنگرها را حفظ کرده‌اند یا اینکه روسیه شهر را تصرف کرده است؟

به پاسخی مبهم بسنده کرد و گفت: «باید قبول کرد که چیزی در آنجا وجود ندارد. امروز، باخموت فقط در دل ماست». بلافاصله سرگئی نیکیفوروف، سخنگوی ریاست‌جمهوری اوکراین، در واکنش به برداشتهای متفاوت از اعلام موضع ولادیمیر زلنسکی، واکنش نشان داد و گفت رئیس‌جمهوری اوکراین در دیدار با همای آمریکایی خود، جو بایدن، سقوط شهر باخموت را تأیید نکرده است.

او در ادامه توضیح داد که یکی از حضار خطاب به رئیس‌جمهوری اوکراین سؤال کرد «آیا

یادداشت

تأثیر همکاری نظامی روسیه و ایران در عادی‌سازی روابط دیپلماتیک در خاورمیانه

اردوان امیراصلانی

با گذشت ۴۰۰ روز از درگیری اوکراین، نشانه مشهودی از کاهش جریان مبادلات بین تهران و مسکو مشاهده نمی‌شود. ایران صدها پهپاد شاهد را به روسیه عرضه کرده و در ازای آن هواپیماهای جنگنده سوخو-۳۵ را در دست آورده است. سامانه‌های دفاع ضدهوایی و بالگردهای جنگی نیز بخشی از مذاکرات ایران و روسیه خواهند بود. اکنون ایران به یکی از مشتریان اصلی صنایع نظامی روسیه تبدیل شده و روابط امنیتی دو کشور بر آموزش نیروهای مسلح و توسعه تسلیحات پیشرفته نیز تأثیرگذار است.

تقویت این همکاری بیانگر تغییر استراتژی نظامی روسیه است. در صورتی که ایران تحت تأثیر تحریم‌های بین‌المللی ۴۰ساله از مدار تجاری خود خارج نمی‌شود، قادر بود تا برای حفظ روابط متوازن با دیگر شرکای خود در خاورمیانه به آنان سلاح بفروشد. آخرین معامله نظامی قابل توجه بین دو کشور قبل از درگیری در اوکراین به سال ۲۰۱۶ زمانی که تهران خود را به سامانه دفاع هوایی اس-۳۰۰ روسیه مجهز کرد بازمی‌گردد. از اوایل دهه ۲۰۰۰ با تحویل هواپیماهای تهاجمی سوخو-۲۵ دیگر قراردادی از این نوع منعقد نشده بود. امروز، روابط دو جانبه کنونی رنگ‌وبویی از جنگ سرد دارد، زمانی که اتحاد جماهیر شوروی بیشتر تسلیحات خود را از هواپیماهای جنگنده تا ریزدریایی‌ها و تانک‌ها در اختیار ایران قرار داد. رشد این رابطه ممتاز با تهران در آینده نزدیک ممکن است

باخموت هنوز تحت کنترل اوکراین است؟» و بلافاصله در جمله بعدی می‌گوید «فدراسیون روسیه ادعا می‌کند باخموت را گرفته است». زلنسکی نیز در جواب پاسخ می‌دهد «فکر نمی‌کنم این‌گونه باشد» و در ادامه می‌گوید: «باید قبول کرد که چیزی در آنجا وجود ندارد. همه چیز را ناپود کردند. هیچ ساختمانی وجود ندارد. حیف است. ترازوی است. امروز، باخموت فقط در دل ماست». نیکیفوروف می‌گوید که زلنسکی در حقیقت به بخش دوم سؤال این فرد که پرسیده بود «فدراسیون روسیه ادعا می‌کند باخموت را گرفته است» پاسخ داده و نه به بخش اول. کی‌یف می‌گوید. پیشروی نیروهای اوکراین در حلقه پیرامونی شهر، ادامه حضور نیروهای دشمن در باخموت را دشوار کرده است. به گفته وزیر دفاع اوکراین، نیروهای این کشور همچنان کنترل یک منطقه مسکونی و برخی تأسیسات شهری را در اختیار دارند. در همین حال، زلنسکی روز گذشته در حاشیه نشست سران گروه ۷ در هیروشیما، اعلام کرد پس از طولانی‌ترین نبرد در این شهر، دیگر «چیزی» در آنجا سالم باقی نمانده است. او افزود از این پس باخموت «در قلب‌هایمان» جای دارد.

این گزارش را در صفحه ۵ بخوانید

احمد علیرضاییگی در گفت‌وگو با «شرق» آخرین وضعیت پرونده قضائی خود را تبیین کرد
۳۰۰ خودرو و واگذار شده که اسناد
۱۴۷ دستگاه آن را در اختیار داریم

معصومه معظمی: احمد علیرضاییگی، نماینده مدعی اعطای خودروهای شاسی‌بلند به برخی نمایندگان، که این روزها پرونده او به دلیل آنچه هیئت نظارت بر رفتار نمایندگان آن را در چارچوب وظایف نمایندگی تشخیص نداد…

صفحه ۲

رویارویی پایداری‌ها و قالیبافی‌ها در سال انتخابات و در آستانه انتخابات هیئت‌رئیس مجلس دائم تندتر می‌شود

تنش‌های بی‌اصول

هنری کیسینجر در آستانه صدسالگی از چالش‌های دنیای امروز می‌گوید

راه‌های اجتناب از جنگ جهانی سوم

گزارش «شرق» از وضعیت مناظره آمیز خبرنگاران جهان در سال‌های اخیر

راه‌رفتن روی تیغ

دور دنیا در ۸ ماه؛ از ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران استقبال رسمی شد

«نداجا» تاریخ را ورق زد

یادداشت

معنای روابط عمومی چیست؟

علیرضا میرزاخانی
کارشناس و پیشکسوت روابط عمومی

آیا می‌دانیم روابط عمومی چیست و چه کارکردی دارد؟ آیا حضور یک واحد روابط عمومی در مؤسسه بزرگ یا کوچک ما یا در سامانه‌های بزرگ دولتی یا خصوصی که فعالیت‌های مداومی دارند واقعاً به امور روابط عمومی اشتغال دارد یا ما این واحدها را تبدیل به یک اتاق اداری کرده‌ایم که مهم‌ترین فعالیتش رتق و فتق امور مربوط به مدیریت سازمان است؟ اصلاً چرا این عنوان کاری ترکیبی از دو کلمه روابط و عمومی است؟ آیا ابداع‌کنندگان این کلمه از کاری سخنی می‌گفتند که قرار بوده است تا روابط بنگاه را با مخاطبانش گسترش دهد یا منظور آنها عمومی‌سازی روابط بنگاه بوده است؟ می‌بینید از این سؤال‌ها فراوان می‌توان طرح و ارائه کرد؛ یعنی اگر این روزها که در مناسبت‌های مربوط به روز روابط عمومی قرار داریم، بخواهیم مطلبی با پرش‌های متعدد درباره مفهوم روابط عمومی تهیه کنیم، می‌شود کوله‌باری از این پرسش‌ها خلق کرد که بعید می‌دانم کارشناسان خیره روابط عمومی در ایران یا مدیران روابط عمومی‌های پرظطراق و به‌ویژه در سامانه‌های دولتی بتوانند به‌راحتی جواب‌های اقع‌کننده‌ای برای آن بگویند. بگذارید حداقل اکنون که در مناسبت‌های مربوط به روابط عمومی قرار داریم کمی بی‌پرده با هم حرف بزنیم. می‌دانید مشکل کجاست که احیاناً حتی روابط عمومی‌های برتر (باز هم می‌گویم به‌ویژه در سیمای تشکل‌های دولتی) هم فراموش کرده‌اند که وظیفه روابط عمومی چیست؟ یا با خود اندیشه کرده‌ایم که چرا دیگر شنیدن نام روابط عمومی هیچ انگیزه‌ای در مخاطب برای اینکه گمان کند احیاناً می‌تواند کارش را در یک بنگاه یا آزمایش بیشتری گره‌گشایی کند، به وجود نمی‌آورد؟ به گمان بنده دقیقاً باید به جایی برسیم که مخاطب هر بنگاهی با شنیدن واژه‌ای مرکب از روابط و عمومی به وجد بیاید و تلاش کند در چنین اتاقی مشکلاتش را به آرامی بازگو کند و برای آن راه‌حلی بیابد. اینکه این‌گونه نمی‌شود چون ما دیگر روابط عمومی نداریم بلکه واحدی داریم که نامش خدمتگذاری به روابط مدیر از یک سو و تولید بولتن‌ها یا ساخت پایگاه‌های ارتباطی برای پروپاگاندای غیراصولی و غیرواقعی فعالیت‌های بنگاه است. البته دومی در بهترین حالت در یک روابط عمومی مدیرمحور رخ می‌دهد، خیلی از واحدهای روابط عمومی حتی این تولید محتواسازی برای پروپاگاندای غیرواقعی را نیز خوب نمی‌دانند و فقط کرنش‌های مدیریتی را آموخته‌اند. در نهادهای دولتی که معمولاً این حد از ریخت نامطلوب روابط عمومی به بدترین وضع خودش رسیده است. یک مدیر روابط عمومی را که می‌بینی انگاری فردی را دیده‌ای که وظیفه‌اش صبح تا شب فکرکردن به مدیر و تهیه امکاناتی است که او آسوده باشد و خیالش راحت که مبادا کسی از گل نازک‌تر به او بگوید.

ادامه در صفحه ۴